

der antages at være tilstødt personen en forbrydelse, rundsendes efterlysningen pr. telefax. Er den bortgaaede eller savnede person ikke fundet inden 14 dage, eller må det formodes, at personen kan være afgang ved døden, underrettes Rigspolitechefens Eftersøgningstjeneste, der fører et nationalt register over bortgaaede eller savnede personer. Eftersøgningen kan eventuelt overtages af Rigspolitechefens Eftersøgningstjeneste, hvis det skønnes mere hensigtsmæssigt.

Strafasonere, der udebliver efter orlov eller undviger fra afsoning, efterlyses af fængslet eller arresthuset til den politikreds, hvor institutionen er beliggende. Politiet optager rapport, og den pågældende registreres i det centrale kriminalregister som eftersøgt. Efterlysningen sendes pr. telefax til samtlige politikredse.

Mistænkte gerningsmænd registreres på samme måde som undvegne strafasonere, hvis deres identitet er kendt. Uidentificerede gerningsmænd efterlyses ved rundsendelse af tilgængelige oplysninger, f.eks. om signalement, foto, beskrivelse af modus operandi (gerningsmandens fremgangsmåde) til relevante tjenestesteder.

5.2.2. Strafferetsplejeudvalgets forslag

Strafferetsplejeudvalget har overvejet, om der også bør ske regulering af politiets interne efterlysninger, dvs. efterlysninger via politiets interne meddelelsesorganer. Baggrunden for udvalgets overvejelser er, at der også ved interne efterlysninger efter omstændighederne realiseres en overtrædelse af straffelovens § 267. Den interne efterlysning må derfor i visse tilfælde også anses for et straffeprocessuelt tvangsindgreb. Sammenlignet med den offentlige efterlysning, jf. pkt. 5.1. ovenfor, udgør den interne efterlysning dog et indgreb af langt ringere intensitet.

En efterlysning, der rundsendes fra en politikreds til alle eller enkelte af landets øvrige politikredse, indebærer en videregivelse af oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold til anden forvaltningsmyndighed, jf. forvaltningslovens § 28, idet den enkelte politikreds må anses for en selvstændig myndighed i forvaltningslovens forstand. Videregivelse vil derfor kun kunne ske, såfremt en eller flere af betingelserne i § 28, stk. 2, er opfyldt. Da efterlysninger, herunder interne efterlysninger, normalt kun anvendes ved kriminalitet af en vis grovhed, vil videregivelse normalt kunne ske efter reglen i § 28, stk. 2, nr. 3, hvorefter videregivelse bl.a. kan ske til varetagelse af offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse. Det må efter udvalgets opfattelse antages, at hensynet til gernings-

mandens interesse i at undgå den krænkelse, der ligger i den interne efterlysning, må vige for hensynet til samfundets interesse i at forfølge (grove) forbrydelser.

Da politiets interne videregivelse af oplysninger således allerede er reguleret i forvaltningsloven, har udvalget ikke fundet grundlag for at foreslå særlige regler herom fastsat i retsplejeloven.

5.2.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet er enig i, at interne efterlysninger efter omstændighederne indebærer en overtrædelse af straffelovens § 267, og at intern efterlysning derfor som udgangspunkt må anses for et straffeprocessuelt tvangsindgreb, som kan overvejes lovreguleret.

Som anført af Strafferetsplejeudvalget er politiets interne videregivelse af oplysninger imidlertid allerede i dag omfattet af reglerne i forvaltningslovens § 28 om videregivelse af oplysninger til anden forvaltningsmyndighed. Justitsministeriet er derfor enig i, at der ikke er grundlag for at foreslå yderligere regler på dette område.

6. Observation

Et vigtigt led i politiets efterforskning er observation, dvs. iagttagelse af personer. Observation kan ske med det blotte øje eller ved brug af optiske instrumenter. En observation kan fastholdes ved fotografering eller ved film-/videoptagelse.

Observation dækker over mange forskellige situationer, der ikke alle er lige indgribende. I den ene ende af skalaen kan nævnes observation med det blotte øje på et frit tilgængeligt sted. I den anden ende af skalaen kan nævnes observation af personer, der befinder sig i en bolig, ved hjælp af et skjult, fjernbetjent apparat.

6.1. Gældende ret

Der findes ikke i retsplejeloven eller i lovgivningen i øvrigt nærmere bestemmelser, der særligt regulerer politiets adgang til at foretage observation. Det gælder, uanset om observation foretages ved hjælp af et apparat, og uanset om der observeres på et frit tilgængeligt eller et ikke frit tilgængeligt sted. Der er heller ikke i administrative forskrifter fastsat regler herom.

Det har tidligere været overvejet at fastsætte regler i retsplejeloven om observation. I forbindelse med reformen i 1972 af straffelovens regler om beskyttelse af privatlivets fred og nogle hertil knyttede ændringer af retsplejeloven blev det overvejet at lade retsplejelovens (daværende) § 750 c om aflytning omfatte også iagttagelser svarende til straffelovens § 264 a. Om disse overvejelser hedder det i bemærkningerne